

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena Roczna: w Rosyji, s pocztą, a w stolicy, z no-szeniem do mieszkań, 50 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierają-cych w księgarni Smiridina i Roczna, 45 r. as. Półrocz-na, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego Roczna, 55 r. as. Półroczna, 28 r. ass.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyj-muje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocz-tamtą, lub do księgarni Smiridina; w Warszawie, w dru-karni Zawadzkiego i Węc-kiego i w Biurze informa-kyjnym; w Wilnie, w księ-garni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Wtorek, $\frac{11}{23}$ Sierpnia.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Petersburg $\frac{10}{22}$ Sierpnia.

— Przez rozkazy dzienne CESARSKIE, z d. 4 b. m. zo-stają mianowani: Pomocnik Wojennego Naczelnika Woje-wództwa Kaliskiego, liczący się w wojsku major *Suchocki*, pomocnikiem takiegoż Naczelnika Województwa Sandomir-skiego, na miejsce liczącego się w jeździe podpułkownika *Kardo-Sysojew*, a podpułkownik jeneralnego Sztabu *Białoskórski* pomocnikiem Wojennego Naczelnika Wojew. Kaliskiego, z zaliczeniem do wojska.

— Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 1 b. m. Dowodzca 2 bryg. 1 dyw. grenadyerów *Kamieniew-Lubawski* miano-wany Kawalerem orderu Sw. Anny 1 klasy s koroną.

Manifest CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY MIKOŁAJ I

CESARZ i SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYJ, KRÓL POLSKI.

i. l. d i t. d. i t. d.

«Zwracając niezmienną troskliwość ku ulżeniu najmilszym poddanym NASZYM w odbywaniu różnych powinności stanu, a szczególnie rekrutச்czynny, uznaliśmy za pożyteczną znieść w czasie pokoju powszechne w Państwie zaciągi re-krutów i manifestem z dnia 1 Sierpnia 1834 roku ustano-wiliśmy zaciągi częściowe, kolejne, w dwóch, ze względu ludności sobie równych, strefach Cesarstwa: północnej i po-łudniowej. Założywszy przez to niewruszone zasady ulgi dla stanów, uległych powinności rekrutskiej, obok tego uznaliś-

my za sprawiedliwą nakazać środki, służące do ulżenia też losu żołnierzy, przez skrócenie zakresu czynnej ich służ-by w wojsku. W tym to celu poczytaliśmy przyzwoitęm u-stanowić za prawidło, iżby wojskowi rang nieoficerskich, którzy w czynnych i odwodowych wojskach wysłużyli lat dwadzieścia, uwalniani byli każdorocznie za nieokreślonym urlopem. Srodek ten miał najbawienniejsze skutki. Na zasa-dzie Ustawy 30 Sierpnia 1834 roku o nieterminowych ur-lopach, bardzo znaczna część żołnierzy, którzy nienaganną służbą słusne pozyskali prawo do odpoczynku, wróciła już do swych rodzin, i nie przestając należeć do stanu woj-skowego oddała się rozmaitym gałęziom przemysłu, przy-kładając się tym sposobem, przy niestarganych jeszcze si-łach, do ogólnej pomyślności Państwa. Lecz oba te środki, równie dobroczynne i dla stanów, pełniących powinność re-krutską, i dla samych wojskowych, zrodziły w nieuchronnym skutku znaczne umniejszenie składu wojsk, względnie do istnących etatów i ustaw. Z jednej strony środki corocznego uzupełniania, przedtem pobierane ze wszystkich w ogóle gubernij, zostały odtąd zwrócone na jedną tylko strefę Cesar-stwa; a z drugiej, przez skrócenie zakresu czynnej służby, niekomplet wojsk musiał koniecznie do czasu nader znacznie się powiększyć. Nadewszystko stał się on widzialnym teraz, kiedy nieokreślone urlopy otrzymują wojskowi, którzy weszli do służby z nadzwyczajnych zaciągów pamiętnej epoki lat 1812, 1813 i 1814. W takim stanie rzeczy, ażeby zacho-wać skład wojsk w stosunku odpowiednim potrzebom Pań-stwa, bez nadwężenia zasady ulg wyżej pomienionych, uznając za niezbędną dla należytego uzupełnienia NASZEJ armii i floty uczynić na ten raz, w sposobie wyjątku, pow-szechny w Państwie zaciąg rekrutów, ROSKAZUJEMY:

1) W roku bieżącym uskutecznić ogólny zaciąg w całym Państwie, prócz Gruzji i Bessarabii, policzając s tysiąca dusz

po pięciu rekrutów, stosownie do oddzielnego rozporządniczego Ukazu, wraz z niniejszym Rządzącemu Senatowi danego.

2) Wszystkie teraz obowiązujące we względzie odbywania powinności rekrutkiej prawa zachować w całej ich mocy i wykonanie zamierzanego zaciągu zastosować do właściwego ich brzmienia.

3) Zaciąg s kozaków Małorossyjskich i z osadników wojskowych, do okręgów osiedlonej jazdy należących, odbyć również bez żadnej zmiany teraz istnących prawideł.»

«Dan w obozie pod Krasnym Siólem, Lipca 31 dnia, lata od Narodzenia Chrystusa Pana 1836, panowania Naszego 11go.»
— Oto są dane wraz s tym Manifestem Ukazy do Rządzącego Senatu:

I.) «Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, postanowiwszy wykonać powszechny w Państwie zaciąg rekrutów, ROSKAZUJEMY:

1) Zaciąg ten rozpocząć od d. 1 Listopada bieżącego roku, a ukończyć nieodmiennie przed 1m Stycznia 1837 r.

2) Na umundurowanie rekrutów przyjmować od oddawców pieniądze według cen, do ostatecznej możności zmniejszonych, a mianowicie po trzydzieści trzy ruble, i

3) Rozporządzenia co do części wojskowej zleciłsi my Ministrowi Wojny, skuteczne zaś wykonanie i ukończenie tego naboru w przepisany m zakresie poruczamy staraniu Rządzącego Senatu. Dnia 31 Lipca 1836 roku.»

II.) «Ukazem 19 Pazdziernika 1836 roku postanowiliśmy iżby przy każdym powszechnym w Państwie zaciągu rekrutów wzywać do osobistego wypełnienia wojskowej powinności jednodworców i obywateli miejskich Zachodnich gubernij.

«Manifestem dnia dzisiejszego wydanym nakazawszy wykonać zaciąg takiego rodzaju, ROSKAZUJEMY na podobnej zasadzie zebrać też po pięciu ludzi s tysiąca dusz jednodworców i obywateli miejskich gubernij: Witebskiej, Mohylewskiej, Kijowskiej, Podolskiej, Wołyńskiej, Mińskiej, Wileńskiej, Grodzieńskiej i Obwodu Białostockiego, stosownie do Ustawy o rozrządzeniu ich wojskowej powinności i rozporządniczego Ukazu, wraz z niniejszym Rządzącemu Senatowi danego. 31 Lipca 1836 roku.»

— Przez Ukazy CESARSKIE do Rząd. Senatu z d. 18 Lipca, w liczbie mnych, zostali podniesieni, za wysługę lat, do rang: Radzcy Stanu, Prokurator gubernijalny Wołyński, Radzca Kol. Bazylj Kamiński i Assesora Kollegialnego, Naczelnik oddziału przybocznej Kancelaryi Namiestnika Królestwa Polskiego, Radzca hon. Alexander Korostowcew. — 27. tegoż m. Witebski Cywilny Gubernator, Radca Tajny Szreder, najlaskawiej uwolniony zostaje od służby.

Ukazy Rządzącego Senatu 1 Departamentu.

1) 28 Lipca. O pozwoleniu Professorowi Carskosielskiego Lyceum Radzcy Stanu *Obolenskoj* utrzymywania w swym domu prywatnego zakładu wychowania.

2) tegoż dnia. Z ogłoszeniem że szosse między Dynaburgiem i Kownem zostało otwarte. Droga ta składa się z jedenastu stacyj pocztowych, których odległość między sobą

jest następująca: od Kowna do Turzan wiorst 15½; od Turzan do Janowa 15; od Janowa do Pogieloży 17¼; od Pogieloży do Wilkomirza 16¼; od Staszkuniszek do Ławzędyszek 17½; od Ławzędyszek do Ucian 20¼; od Ucian do Dawgiel 17; od Dawgiel do Deguc 15¼; od Deguc do Egipcień 18½; od Egipcień do Dynaburga 20.

3) 29 tegoż dnia. O przeniesieniu zarządu 1 okręgu dróg komunikacyj z Nowgorodu do Nowej Ladogi.

4) tegoż dnia. O dozwoleniu Ministrom i Głównym Zwierzchnikom oddzielnych wydziałów wyznaczania nagród pieniężnych urzędnikom, dymisyjonowanym wojskowym, którzy zachowali swe rangi wojskowe, w zamian awansu w rangach cywilnych, którzyby im się za wysługę lat należał.

5) 30 tegoż m. Z ogłoszeniem niektórych uzupełnień i pojaśnień do Ustawy o wyborach szlacheckich.

6) 31 tegoż m. O wypłacaniu gaży takim wojskowym urzędnikom, którzy, prócz wojskowych, zajmują i cywilne posady.

5) tegoż dnia. O sędzie kryminalnym na robotników fabryk skarbowych.

8) 5 b. m. O ustanowieniu Petersburskiego kantoru dóbr skarbowych.

— W przeszłą sobotę, 8 b. m. spuszczonej został do wody tu, w Petersburgu, w głównej admiralicyi, statek parowy «Bohater», zbudowany przez podpułk. *Grünwald* i powierzony dowodztwu Kapitan-lejtnanta *Kreczetnikow*. Jest to bodaj największy za znanych parochodów, gdyż szerokością wyrównywa fregacie, a długością wojennemu okrętowi. Gotuje się dlań na fabryce Alexandryjskiej machina parowa siły 290 koni; największa dotąd we flocie rosyjskiej machina tego rodzaju, na statku parowym «Herkules», ma siłę tylko 240 koni.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Prawo o Szlactwie w Królestwie Polskiem.

(Dokończenie.)

2. O czynnościach Rady Stanu w przedmiocie szlactwa.

Art. 66. Rada Stanu na ogólnem zgromadzeniu ostatecznie rozstrzyga interesa ściągające się do udowodnienia szlactwa; po rozważeniu poprzedniem opinii Heroldyi, stosownie do art. 59.

Art. 67. Interesa szlacheckie przygotowywane będą przez Kancelaryą Rady Stanu i następnie przedstawiane przez Sekretarza Stanu.

Art. 68. Wyrzeczenia ostateczne Rady Stanu, objawiane będą przez Sekretarza Stanu Heroldyi celem dalszego wykonania.

ODDZIAŁ II.

O zapisywaniu szlacthy w ustanowione tym końcem księgi.

Art. 69. Przy każdej Kommissyi Wojewódzkiej ustanawia się Deputacya Szlachecka, której obowiązkiem jest wpisywać

znajdującą się w Województwie szlachtę w księgi tym końcem utrzymywane.

Art. 70. Deputacje Szlacheckie wpisywać będą w księgi Szlachty: 1) Osoby króre nabyły praw szlacheckiego stanu w skutek ogłoszenia niniejszej ustawy, na zasadzie okazanych przez nie aktów, dyplomatów i świadectw, z mocy artykułu 16go stanowiących dowód takowego stanu. 2) Osoby które nabyły praw szlacheckiego stanu przed ogłoszeniem niniejszego prawa, na zasadzie świadectwa Heroldyi, stwierdzającego, że złożone przez oneż dowody Rada Stanu przyznała za ostatecznie ważne.

Art. 71. Osoby pragnące być wpisanemi w księgę Szlachty dziedzicznej, jako pochodzące od wstępnych, których prawa już przyznane zostały przez Radę Stanu, obowiązane są pochodzenie swe w prostej linii od tychże udowodnić sposobem, w prawie cywilnem oznaczonym.

Art. 72. Deputacje Szlacheckie składają się: 1) Z Prezesów Kom. Wdzkich, którzy są zarazem Prezesami Deputacyi. 2) Z Prezesów i Prokuratorów Sądów Kryminal. w tych miastach w których takowe Sądy znajdują się. 3) Z Prezesów i Prokuratorów Trybunałów Cywilnych. 4) Ze wszystkich Członków Kommissyj Wojewódzkich. 5) Z osób stanu szlacheckiego w liczbie wyrównywującej ilości Obwodów Województwa, po jednym z każdego Obwodu, przez Namiestnika Królestwa powołać się mających.

Art. 73. Deputacje szlacheckie miewać będą posiedzenia w miarę potrzeby i w czasie przez Prezesa oznaczonym. Komplet Deputacyi składa się z 5 przynajmniej Członków. Interesa rozstrzygają się większością głosów.

Art. 74. W razie przeszkody prawnej, niedozwalającej Prezesowi Kommissyi Wojewódzkiej przewodniczyć obradom, miejsce jego zastąpi na posiedzeniu Deputacyi Członek starszy klasą, a pomiędzy równymi co do klasy, Członek starszy z nominacyi.

Art. 75. Członkowie z Obwodów wyznaczani będą na 3 lata; zasiadają kolejno po dwóch przez 6 miesięcy.

Art. 76. Sekretarze Jeneralni Kommissyj Wojewódzkich lub ich Zastępcy pełnić będą obowiązki Dyrektorów Kancelaryi Deputacyj Szlacheckich i utrzymują protokół ich posiedzeń.

Art. 77. Deputacje Szlacheckie zostają co do czynności swych pod zwierzchnictwem Heroldyi i w razie potrzeby zasiągają jej rozstrzygnięcia. Obowiązane są zdawać Heroldyi peryodyczne półroczne raporta o swych czynnościach, z wykazami osób zapisanych w księgę Szlachty.

Art. 78. Zażalenia na Deputacje Szlacheckie zanoszone będą do Heroldyi, która mocną jest uchylać ich wyrzeczenia i nakazać im zadosyć uczynienie ugruntowanym stron żądaniami.

O D D Z I A Ł III.

O Aktach Szlacheckiego Stanu

Art. 79. Akta ściągające się do udowodnienia Szlacheckiego stanu, są: 1) Dyplomata na Szlachectwo. 2) Księgi Szlacheckie. 3) Księgi genealogiczne 4) Herbarz.

1. O Dyplomatach na Szlachectwo.

Art. 80. Dyplomata na Szlachectwo wydawane będą Szlach-

cie dziedzicznej, która nabyła Szlachectwa po ogłoszeniu niniejszego prawa, na jej żądanie.

Art. 81. Podania o Dyplomata zanoszone będą: 1) przez osoby stanu szlacheckiego w służbie cywilnej zostające, do tej Kommissyi Rządowej lub władzy naczelnej, od której one zależą. 2) Przez osoby niezostające w służbie cywilnej, do Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych Duchownych i Oświecenia Publicznego.

Art. 82. Do podań o Dyplomata dołączane być winny potrzebne dowody, jak to: nominacye, patenta i zaprojektowany herb, którego podający chce używać.

Art. 83. Żądany herb nie może być z liczby tych, które są już w posiadaniu innych familij; w razie podobieństwa powinien być widocznymi oznakami od nich rozróżniony.

Art. 84. Kommissya Rządowa podań prośbę o wydaniu Dyplomatu prześle Heroldyi.

Art. 85. Heroldya sprawdzi złożone jej dowody i po sprostowaniu, jeżeli tego zajdzie potrzeba, rysunku herbu, sporządzi Dyploma podług formy przez Namiestnika Królestwa ustanowionej; do niej należy przestrzegać, aby w rysunku herbu zachowane były prawidła Heraldyki.

Art. 86. Sporządzone tym sposobem Dyplomata będą przesłane Ministrowi Sekretarzowi Stanu, celem poniesienia ich do podpisu Cesarza i Króla.

Art. 87. Kiedy Dyplomata utwierdzone już będą Najwyższym podpisem, Minister Sekretarz Stanu, po zakontrasygowaniu ich i zaopatrzeniu pieczęcią Królestwa Polskiego, zwróci je Sekretarzowi Stanu przy Radzie Stanu, celem przesłania tej Kommissyi Rządowej, za pośrednictwem której podana była prośba.

2. O Księgach Szlachty.

Art. 88. Księgi Szlachty utrzymywane są: 1) W Heroldyi — Szlachty całego Królestwa. 2) W deputacyach Wojewódzkich — Szlachty każdego Województwa.

Art. 89. Heroldya układa: Księgi Szlachty całego Królestwa na skutek doniesień i raportów czynionych jej o nominacyach na urzędy, niemniej na skutek składanych jej przez Deputacje Szlacheckie wykazów.

Art. 90. Deputacje szlacheckie układać będą księgi szlachty Wojewódzkiej na żądanie stron interesowanych i za złożeniem dowodów art. 16 przepisanych.

Art. 91. Szlachta posiadająca nieruchomości, powinna być zapisana w tem Województwie, w którym ta nieruchomość jest położoną. Szlachta nieposiadająca żadnych nieruchomości, powinna być zapisaną w Województwie, w którym jej przodkowie posiadali nieruchomości, albo w Województwie, w którym się rodziła, lub w którym jest zamieszkała.

Art. 92. Księgi szlachty utrzymywane tak przez Heroldyę jako-też przez Deputacje Szlacheckie, są trojaki. W nich zawierają się alfabetycznym porządkiem imiona, nazwiska i urzędy: 1) Szlachty dziedzicznej, która nabyła Szlachectwa po ogłoszeniu niniejszego prawa. 2) Szlachty, która już nabyła tego stanu przed ogłoszeniem niniejszego prawa. 3) Szlachty osobistej.

3. O Księgach Jenealogicznych.

Art. 93. Księgi jenealogiczne utrzymywane będą w każdym Województwie przez Deputacye Szlacheckie. Księgi te wyszczególnić będą nietylko imię i nazwisko każdego szlachcica, ale nadto imiona, nazwiska jego żony i dzieci, tudzież majątek nieruchomy, który do nich należy.

Art. 94. Osobista Szlachta nie będzie zapisywaną w Księgi Jenealogiczne.

Art. 95. Kiedy dowody na szlachectwo ostatecznie będą rozpoznane i potwierdzone, i nazwisko szlachcica zapisane w księgę Szlachty, członkowie jego rodziny mogą być na ich żądanie wniesionymi w księgę jenealogiczną przy powołaniu się na ostateczne tychże dowodów zatwierdzenie.

4. O Herbarzu.

Art. 96. Herbarz utrzymywany będzie przez Heroldyę, bez różnicy Województw. Zawierać będzie rysunki i opisanie herbu każdej rodziny szlacheckiej, z wyjaśnieniem jej pochodzenia.

Art. 97. Heroldya użyje, do ułożenia Herbarza, aktów i oryginalnych dokumentów, które będzie miała pod ręką, a w razie potrzeby korzystać może ze znanych w Królestwie dzieł heraldycznych.

Art. 98. Opisanie herbów i pochodzenia każdej rodziny szlacheckiej dopełnionem będzie w Herbarzu, ile można w krótkości. Każda część Herbarza oprawiona będzie w axamit, i za poprzedniem poświadczeniem każdej stronicy przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowej Sprawiedliwości, poniesioną zostanie do podpisu Cesarza i Króla. Części, Najwyższym podpisem utwierdzone, ogłoszone będą drukiem, a herby szychowane.

Rozporządzenia przechodnie.

Art. 99. Z dniem ogłoszenia niniejszego prawa ustają wszelkie prawa i rozporządzenia onemu przeciwnie, a mianowicie uchylonem zostaje Postanowienie Królewskie z dnia 1⁵/₁₇ Czerwca 1817 r., o nadawaniu Szlachectwa i o tytułach honorowych.

Art. 100. Osoby, które na mocy zatwierdzonej przez Namiestnika Królestwa assimilacyi Urzędów Cywilnych ze stopniami wojskowemi, zgodnie z postanowieniem Rady Administracyjnej z d. 19 Kwietnia (1 Maja) 1832 r. o zaciągu, wstąpiły w służbę wojskową na prawach szlachty, zachowują też prawa, chociażby według ustawy niniejszej obowiązane były służyć jako wstępujący z ochoty lub rekruci. *)

Ustawa o mundurach cywilnych.

(Dokończenie)

Wydział oświecenia publicznego.

§ 72. Wydziału oświecenia publicznego paradny mundur i frak mundurowy granatowy. U munduru kołnierz i man-

*) Winniśmy uprzedzić naszych czytelników że w tekście tego prawa, wydrukowanym w gazetach Warszawskich, wkraść się liczne błędy i opuszczenia, zaciemniające, a częstokroć i zmieniające właściwe jego brzmienie, i że w Tygodniku wydrukowany jest jedyny tekst, sprawdzony z oryginalnemi źródłami.

kiety granatowe axamitne i haft złoty, u fraka kołnierz podobny. Guziki złożone z herbem Królestwa Polskiego, podług wzoru przez Najjaśniejszego PANA zatwierdzonego. Instytuty naukowe mają tenże sam mundur i frak mundurowy, ale rozróżniają się między sobą rysunkiem haftu. Mundury gimnazyów i innych szkół, mają guziki z herbami właściwych województw.

§ 73. Uczniowie i pensjonarze wszelkich instytutów naukowych, pod zarządem wydziału oświecenia zostających, nosić mają mundur z sukna ciemno-zielonego z granatowym sukienym kołnierzem, z belkami z srebrnego galonu, guziki białe gładkie. Krój mundurów i surdutów, dla uczniów i pensjonarzy przepisanych, ma być zachowany terażniejszy; furażerki sukienne ciemno-zielone z paskiem koloru kołnierza.

Wydział komunikacyj lądowych i wodnych.

§ 74. Urzędników cywilnych wydziału komunikacyj lądowych i wodnych paradny mundur będzie z sukna granatowego; kołnierz i mankiety urzędników, do składu Głównej Dyrekcyi należących, axamitne czarne, urzędników zaś władz podległych tejże Dyrekcyi kołnierz i mankiety czarne sukienne; u wszystkich haft srebrny, guziki białe z herbem Królestwa Polskiego, podług wzoru przez Najjaśniejszego PANA zatwierdzonego. Frak mundurowy także z sukna granatowego, z takimże kołnierzem i guzikami jak u mundurów.

Policya: a) administracyjna.

§ 75. Mundur i frak mundurowy policyi administracyjnej są też same co wydziału Spraw Wewnętrznych, to jest: mundur z sukna ciemno-zielonego z złożonemi gładkiemi guzikami, na których herb Królestwa Polskiego, podług wzoru przez Najjaśniejszego PANA zatwierdzonego. Kołnierz i mankiety czarne axamitne. Frak mundurowy z sukna ciemno-zielonego z czarnym axamitnym kołnierzem i guzikami takimi jak u paradnego munduru.

b) Wykonawcza.

§ 76. Urzędnicy Policyi Wykonawczej mają mundur kroju wojskowego z sukna ciemno-zielonego, kołnierz i mankiety ponsowe, wyłogi na fałdach ciemno-zielone i takąż barakanowa podszewka; złote belki i podług dawniejszego rysunku guziki złożone z herbami Województw; szpady piechotne, spodnie ciemno-zielone na bóty, do których przysrubowane ostrogi mieć będą: Vice-prezydent i Kommissarze Cyркуłowi w Warszawie, oraz Prezydenci miast Wojewódzkich i innych.

§ 77. Vice-Prezydent miasta Warszawy ma po 2 belki na kołnierzu i mankietach, po 3 na kieszeniowych klapach i po 2 na fałdach kieszeniowych. Kommissarze Cyркуłowi miasta Warszawy i urzędnicy policyi śledczej, po 2 belki na samym tylko kołnierzu; adjunkci zaś Kommissarzy i Dozorczy spławów na rzece Wiśle w Warszawie i Nieszawie, mundur bez belek.

§ 78. Prezydenci miast Wojewódzkich i innych mają po 2 belki na kołnierzu i mankietach.

§ 79. Wszyscy w ogólności urzędnicy policyjni fraków mundurowych nosić nie będą, lecz w miejsce ich surduty kroju wojskowego, ze szpadami na wzór oficerskich z pie-

choty i stosowanemi kapeluszymi, skoro surdut na mundur włożony będzie; skoro zaś sam tylko surdut, lub w podróży, mieć będą furażerkę sukienną z lakierowanym daszkiem czarnym i z sukiennym ponsowym paskiem.

Wydział Pocztowy.

§ 80. Paradny mundur i frak mundurowy Wydziału Pocztowego i wszelkich władz pod jego zarządem będących, są z sukna ciemno-zielonego z kołnierzem i mankietami axamitnemi czarnemi; guziki złożone z herbem Królestwa Polskiego, podług wzoru przez Najjaśniejszego PANA zatwierdzonego, a pod num 2 trąbki pocztowe; kamizelki paliowe i pantalony sukienne, tegoż co mundur koloru. Dyrektor Jeneralny Poczty ma haft złoty na wzór tego, jaki dla Głównego Zarządu wydziału Pocztowego w Cesarstwie jest przepisany. Spodnie i bóty takie, jak Jenerałowie z piechoty, z przypinanemi ostrogami; inni zaś urzędnicy mają spodnie na bóty i ostrogi.

Najwyższa Izba Obrachunkowa.

§ 81. Paradny mundur i frak mundurowy Najwyższej Izby Obrachunkowej są z sukna ciemno-zielonego, z ciemno-zielonym axamitnym kołnierzem, a u munduru, i takież mankietami, ponsowa sukienna wypustka na kołnierzu, mankietach i klapach; haft złoty, guziki złożone z herbem Królestwa Polskiego, podług wzoru przez Najjaśniejszego PANA zatwierdzonego.

O mundurach szlachty.

§ 82. Dla szlachty Królestwa Polskiego przepisany zostaje paradny mundur z sukna ciemno-zielonego, kołnierz i mankiety rozcięte u niższego szwu rękawa, haft złoty, podług przepisanego rysunku; guziki żółte z herbami właściwego Województwa, na którym Cesarska korona, a u spodu napis oznaczający Województwo.

§ 83. Fraki i surduty mundurowe dla szlachty są z sukna ciemno-zielonego z podobnemi kołnierzami i mankietami, z guzikami właściwemi każdemu Województwu.

§ 84. Officialisci kancelaryjni, zostający na etatowych posadach mniej od lat trzech, we władzach od wyboru szlachty lub gmin miejskich zależących, jeżeli nie są dyetaryuszami, nosić będą surduty opisane w §§ 30, 31, 32, 33, 34 i 35, z guzikami wojewódzkimi.

§ 85. Haft złoty, podług ogólnego rysunku dla szlachty przepisanego, mieć będą na kołnierzu, mankietach i klapach kieszeniowych: Prezesi Rad Wojewódzkich i Prezes Dyrekcyi Główn. Tow. Kred. Ziem., jeżeli nie mają żadnego innego urzędu.

§ 86. Takież haft na kołnierzu i mankietach mieć będą Członkowie Rad Wojewódzkich, Prezesi Dyrekcyi Centr. Tow. Kred. Ziem., Sędziowie Pokoju, Członkowie obieralni Trybunału handlowego i Rady handlowi Banku przez kupców wybierani.

§ 87. Podobnyż haft na samym tylko kołnierzu przepisany zostaje dla wszystkich innych Urzędników, przez szlachtę obieranych, dla Członków Dyrekcyi szczegółowych Tow. Kred. Ziem. i Członków obieranych we władzach sądowych po Województwach, jako-też dla urzędników dymisyono-

wanych i dla osób stanu szlacheckiego, które były w służbie rządowej lub wysłużyły na urzędach, obieranych przez szlachtę, przepisany przeciąg czasu.

§ 88. Osoby stanu szlacheckiego, które ani w jednej ani w drugiej służbie nie były, nosić będą mundur tego Województwa, do którego należą, lecz bez żadnego haftu i ze szpadą wiszącą bez felcecha. Te zaś, które na urzędach obieralnych wysłużyły przepisany przeciąg czasu, zachowują i nadal haft w §§ 82, 85, 86 i 87, dla pomienionych urzędów przepisany.

R o z d z i a ł V.

§ 89. Osoby służące w wydziałach nie wyszczególnionych w klasyfikacji, lub we wszelkich tymczasowych Komitetach, Kommissyach i innych tego rodzaju władzach, jeżeli należą do jakiego z wydziałów w klasyfikacji wymienionych, noszą mundur tego wydziału, w przeciwnym zaś razie mundur przepisany dla szlachty.

— W ciągnięciu pierwszej klasy 48ej loteryi klasycznej Królestwa Polsk znaczniejsze wygrane padły na następujące numery:

Premium 100,000 zł. z wyg. 30 zł. na numer 49,299.	
Główna wygrana	złp. 20,000 padła na numer 65,472
— — — — —	10,000 ———— 12,636
— — — — —	4,000 ———— 47,791
— — — — —	3,000 ———— 11,814
— — — — —	2,000 ———— 6,397

Wiadomości zagraniczne.

Frankfurt nad Menem, 7 Sierpnia.. J. C. W. W. Xiążę Rossyjski MICHAŁ przybył tu dzisiaj, pod nazwiskiem hrabi Romanow.

Londyn 9 Sierpnia. W izbie parów 2 b. m. xżę Richmond wniósł odczytanie bilu nakazującego nowe wybory w miasteczku Pool, s powodu nadużyć jakie miały miejsce na pierwszych wyborach, po ogłoszeniu aktów o reformie korporacyj municypalnych.

Lord Redesdale zbijał ten wniosek, twierdząc iż przed rozpoczęciem rozpraw, należy naprzód przystąpić do wysłuchania świadków w tej sprawie, gdyż powaga izby nie pozwala jej gruntować się na badaniach odbytych przez izbę niższą.

Dowodzenia te wspierał lord Lyndhurst i bil został odrzucony do trzech miesięcy (forma odrzucenia.)

4go, przyjęto bil o utrzymywaniu metryk małżeństw.

5go, izba zajmowała się rozmaitemi przedmiotami miejscowego interesu.

8go, s kolei zajęto się bilem o poborze stęplowego od gazet. Lordowi Lyndhurst udało się skłonić izbę do odrzucenia kilku artykułów, bronionych przez stronnictwo ministeryalne.

— W izbie niższej 2 b. m. P. Wood złożył depesze lorda Hill w przedmiocie ataku Fontarabii, razem ze spisem żołnierzy marynarki angielskiej którzy zostali w tej sprawie ranieni. Z aktów tych okazuje się iż zabitych było tylko 2, ranionych zaś 3.

Na zapytanie P. A. Trevor, P. O'Connell oznajmił iż odkłada do sessyi przyszłej swój bil o reformie izby parów.

Bil o pożyczce greckiej odczytany został po raz drugi.

Tegoż dnia, na wniosek lorda Russell, odroczone do trzech miesięcy rozbiór popraw wprowadzonych do bilu o reformie kościoła w Irlandyi przez izbę parów.

3go, przyjęto kilka projektów o drogach żelaznych.

Na wniosek P. Spring Rice, odczytano po raz drugi (większością 39 przeciw 22 głosom), bil o wyzwoleniu żydów.

Pod koniec posiedzenia przyjęto bil o środkach zapobieżenia przekupstwu na wyborach parlamentowych.

4go, przyjęto bile o komorach celnych i o urządzeniu sądu kanclerskiego.

8go, przyjęto podobnie bile o utrzymywaniu listy wyborców i o urządzeniu wydziału poczty.

— Piszą z Maragnan z d. 11 Lipca: «Szłup angielski *Snake*, przybyły s Para po dziewięciodniowej żegludze, przyniósł nam wiadomość iż indyanie, s prezydentem swoim Edwardem, s tego miasta uciekli i że wojsko brazylijskie 13 Maja do Para weszło. Komora celna i większa część domów stoi pusto. Same miasto podpalonem zostało razem w sześciu miejscach; lecz że drzewo s którego się domy budują nader jest twarde, ogień się ich nie jał i pożar nie mógł się rozszerzyć. Brazylijczycy udali się za indyanami w pogon.

— Według wiadomości z Lizbony, z d. 24 z. m. ogólny wypadek nowych wyborów jest dla rządu pomyślnym. Xiążę Ferdynand wrócił już do stolicy, z wycieczki swojej w głąb kraju. *Diario* z d. 20 z. m. zapewnia iż spalono monety papierowej na 738,337,533 r.

Paryż 8 Sierpnia. Dzisiaj Król Jmć Neapolitański, w towarzystwie xięcia Orléans, zwiedzał tutejszy pałac sprawiedliwości i inne gmachy i zakłady publiczne.

— Wczora w Wersalu, odbyła się inauguracja pomnika, wzniesionego przez mieszkańców tego miasta jenerałowi Hoche. S Paryża znajdowało się na tej uroczystości około 50,000 osób.

— Instytut francuski stracił jednego z najczynniejszych swoich korespondentów w P. Lislet Geoffroy, zmarłym ostatnimi dniami na wyspie Ś. Maurycego. P. Lislet Geoffroy urodził się na archipelagu afrykańskim w 1775, i osobliwsza iż nigdy się z ojczyzny swojej nie oddalał. Jemu to winni jesteśmy piękne mapy ile de France, wysp de la Réunion, des Sechelles, Madagaskar i t. d. i piękne prace o klimacie ile de France. Był on mulatem w pierwszym stopniu i prócz P. Laine, niegdyś ministra, był to jedyny człowiek barwianej cery należący do instytutu.

— 15 z. m. umarł w Paryżu znany astronom Gambart, dyrektor obserwatorium w Marsylii i członek korespondent akademii nauk. Jemu to winniśmy odkrycie największej części komet, które za dni naszych się ukazywały.

— Piszą z Madrytu: «Podróż infanta don Francesco da Paula z jego małżonką do wód morskich w Walencyi wstrzymaną została w samym początku wykonania. Wyjeżdżając z Madrytu dowiedzieli się oni iż przodem wysłane ich ekwi-

paże śpiesznie się cofają i że zaledwie potrafiły umknąć z rąk karlistom, którzy wszakże kilka powozów zachwycili. Argument ten stał się silniejszym nad wszelkie namowy osób z orszaku JJ. WW., i infant rzekł się podróży, niechcąc dla własnego bezpieczeństwa odrywać wojsk gdzieindziej potrzebnych.

«Karliści zachwycili też w jednym domu wiejskim i uprowadzili ku Nawarze rodzinę P. Barrio Ayuso, ministra sprawiedliwości. Wiadomość ta zatruwożyła naszą stolicę: gdyż można obawiać się wszystkiego dla tych nieszczęśliwych.»

Ateny 4 Lipca. Gazeta rządowa ogłasza postanowienie Królewskie o reformie celego zarządu kraju. Urzędy nomarchow, dyrektorów okręgowych i eparchijalnych zostają zniesione; podział atoli kraju na okręgi i obwody pozostane do mejakiego czasu w dzisiejszym swoim stanie. Natomiast zarząd wewnątrzny poruczony będzie 50 gubernatorom i 20 wice-gubernatorom. Gubernatorowie zostawac będą pod bezpośrednią wiedzą ministerstwa i obowiązki ich opisane zostaną szczególną ustawą. Zwiedzanie oddzielnych części zarządu i obwodów, które dotąd należało do nomarchów, poruczone będzie delegowanym na to umyślnie urzędnikom od rady stanu lub ministerstwa.

— Port Pirejski, który przed kilku laty oku ciekawego wędrowca przedstawiał jedynie widok nędznej komory celnej tureckiej i klasztoru Ś. Spirydiona, otoczony już jest dzisiaj mnóstwem pięknych domów i posiada znaczną liczbę mieszkańców. Wszystko każe się spodziewać iż miejsce to stanie się wkrótce jednym z najważniejszych portów handlowych i że odzyszcze wszystkie korzyści jakie mu nadaje jego jeograficzne położenie, które przyznawało mu w starożytności nazwisko ogólnego targowiska Grecyi. Rząd zajmuje się usilnie rozlicznymi pracami, oczyszczeniem obu brzegów portu i osuszeniem błót, znajdujących się w stronie północno-zachodniej, połączonych z dawnym małym portem Zea, który był częścią Pirejskiego, lecz dzisiaj zupełnie jest zawalony gruzami i służyć będzie za miejsce dla naprawy okrętów.

New-York 9 Lipca. Dzienniki tutejsze zapełnione są wieściami i spekulacyami w przedmiocie obecnego stanu spraw Meksyku s texyjczykami, i ogłaszają wiadomość o zawarciu pomiędzy jenerałem Santa-Ana a texyjczykami zawieszenia broni.

— 28 Czerwca, umarł w Wirginii jeden z byłych prezydentów Stanów Zjednoczonych, P. James Madison. Był on jednym z najznakomitszych członków konwencyi 1787, której poruczoną była redakcja obecnej konstytucyi tego kraju. Był sekretarzem stanu przez cały ciąg urzędowania P. Jefferson. Następnie sam obrany został prezydentem w 1808. Za jego to rządów Ameryka wypowiedziała wojnę Anglii. W 1812 obrany był prezydentem poraz drugi, i dopiero w 1817 oddalił się do Wirginii, gdzie żył odtąd w ubóstwie, lecz w ubóstwie połączonem s powszechnym szacunkiem, sprawując skromne obowiązki sędziego pokoju.

Berlin 14 Sierpnia. Wczora otrzymano tu drogą telegraficzną następujący wyjątek z *Journal de Paris*, zawierający

ważne wiadomości z Hiszpanii: «Goniec przywiózł wieść iż 2 b. m. w Saragossie ogłoszoną została Konstytucya 1812. W Malaga ustanowiono regencyą, do której składu wchodzi generał Mina i P. Mendizabal, tudzież rewolucyjny trybunał. — W Madrycie panuje wielka niespokojność umysłów. Królowa obawia się już że nie będzie mogła dostać się do granicy i uważa się za rewolucyjnego więźnia. — Cała Arragonija uznała się za niepodległą, i urzędy miejskowe przesłały Królowej z oznajmieniem tego adres, podpisany przez kapitana jeneralnego. Wojsko i gwardya narodowa zaprzysięgły konstytucyą 1812.» (*J. S. P. Gaz. P. P. P.*)

Wozmatności.

PLEBAN ŚW. GENOWEFY.

Zdarzenie prawdziwe z XVIII wieku.

(przez Bibliofila Jacob.)

(Ciąg dalszy)

— Cóż się takiego stało? przerwał pleban, obawiając się jakiego wielkiego nieszczęścia.

— Co? jakiś łotr s piekła wyciął mi drzewa! otóż masz teraz mój gaj kochany! Czyż to nie najokropniejsze barbarzyństwo! piętnaćcie, mospanie! sam liczyłem.

— Tak, w rzeczy samej, rzekł xiądz, który postrzegł nakoniec szkodę; to pewnie jakiś ubogi człowiek, co potrzebował drzewa....

— Piękna wymówka! Łajdak... zbezczeszczył mi moje *zborne miejsce polowania Hugona Kapeta*;—oto dobrze! potrzebował drzewa! toczy mu go dano z Launay, gdyby poprosił—ale wycinać moje najmilsze, najstarsze dęby! o barbarzyńcze!

— Podzielałam wpana przykrość i żałuję człowieka który się dopuścił tego występku.

— Każę go powiesić, wandała!

— O! mój panie! zaklinam nie szukaj sprawcy tej szkody; prawa tak są surowe....

— Niedosć, medosć surowe! drzewa moje powinny być szanowane jak relikwije; drzewa które widziały może Juljusz Cezara i Vercingetorixa! wolałbym z zimna umrzeć niż ściąć z nich jedno! To zbrodnia niedarowana!

— Przebacz, panie, nieszczęśliwemu, który niemyślał iż tę stratę tak mocno uczujesz; a jeżeli to jacy zli ludzie zrobili aby wpana zamartwić, daruj im także; zgryzota sumienia będzie dostateczną dla nich karą.

— Masz racyą; to umyślnie na potęg zrobiono. O, w takim razie będę nieubłagany!

— Tu P. de Moranges wydał krzyk i nowe przeklęstwo, bowiem w gęstwinie zarośli postrzegł nową ofiarę, o której dotąd nie wiedział; wspaniały jesion leżał na ziemi przysuty zeschłymi liśćmi. Podniósł ręce do nieba, jakby biorąc je za świadka, i rozrzucawszy nogami nagromadzone liście, z największą zgrozą patrzył na to drzewobójstwo. P. de Moranges miał najmniej lat 60, jak pokazywały jego marszczki,

i trzęsąca się, z włosów obrana głowa: był miernej urody i słabego składu ciała; twarz jego, zwykle otwarta i uprzejma, zamieniła się w tej chwili na gniewny grymas; jego małe oczy s czerwoną wypustką, pływały w powodzi łez, gotowych wystąpić z brzegów; zgrzytał zębami i kasał się za język, obmyślając zemstę, równą krzywdzie. Stemszystkiem słowa pokoju, powtarzane przez xiędza, ukoiliy meco ten przystęp mściwego szaleństwa.

— Otóż i szesnasty! jęknął nakoniec P. de Moranges; szesnaste drzew, s których najmłodsze miało półtora wieka! to rozbój, istny rozbój!

— Nie masz nikogo w podejrzeniu? spytał x. Jornand, któremu wiadome było okrucieństwo ustaw leśnych i który drżał nie będąc pewnym czy mu się uda zapobiedz prawnemu poszukiwaniu.

— Nie podejrzewam, ale jestem pewny, odpowiedział właściciel, którego gniew s każdą chwilą wzrastał.

— Pewny! nie mów tego, mój panie, jeżeliś na własne oczy nie widział....

— Widzieć jak wycinają moje drzewa! albożbym wytrzymał? choćby łotrów było stu i wszyscy z bronią.... niech spróbują!....

— To są zapewne rabusie z innego okręgu; bo tubylcy....

— Tubylcy także łotry, jak i inni chłopci.

— Mój panie, nie myślisz co mówisz i niechciałbyś żeby kto cię słyszał. Ale kogożbyś to miał w podejrzeniu?

— A kogóż, jeżeli nie tego Bénarda, z Longpont.

— Bénarda! powtórzył pleban, z boleśnym wyrazem — jakież dowód?

— Tysiąc, nie licząc jego złej sławy. Oto naprzykład, wiesz, że ustępując kollatorowi plebanii Św. Genowefy dwa morgi winnic, których potrzebował na powiększenie swego zwierzyńca, zawarowałem iżby w swęj domowej kaplicy kazał odprawiać doroczną mszę za duszę Hugona Kapeta.

— Nieborak Bénard, ani wie o Hugonie Kapecie, zaręczam.

— Tak, a na jarmarku w Linas publicznie się s tego natrząsał dowodząc, że więcejym zyskał, gdybym pociął mój las na równe działki i oddał je na ubogich. Spodziewam się że to dosć jasno.

— Ale to pewna, rzekł xiądz, że ten człowiek sprzedał mi wczora sążeń drzewa, świeżo ściętego....

— Teraz więc broń go, xiężę proboszczu, może jeszcze wątpisz!

— Niestety nie, ale wpan nie nadużyjesz tego! co mi się wykmnęło. Bénard ma dwoje chorych dzieci; roboty mu braknie, a pić nie przestaje; nie jest on zatwardziały zbrodzień, nie jest nawet zły człowiek, ale go pijaństwo gubi; a kiedy nie pijany, to ma uczucia religii i poczciwości....

— Kłamstwo, kłamstwo, moj xiężę; tak to on was uwodzi, a tymczasem kradnie mi drzewa!

— Przysięgam, że zasługuje na politowanie; wczora przedemną płakał, mówiąc że niema za co kupić lekarstwa dla dzieci, że z żoną je kartofle zamiast chleba, że jużby się dawno utopił gdyby nie lękał się obrazić Boga. Odwróciłem

go od tej zbrodni, dałem nieco pieniędzy, które przyjął ze łzami...

— Oto masz, xiężę Plebanie, przerwał P. de Moranges, który, wzruszony obrazem nędzy, dobył kieskę i wsunął ją w rękę P. Jornand; daj mu to, ale nie mów że odemnie; upomnij go też surowie aby mi nie psuł więcej lasu; wytłumacz że te drzewa mają coś świętego...

— Kiedym mu dawał jałmużnę, prosił abym też kupił drzewo, które, jak powiadał, pozwolono mu wyciąć w parafii l'Ormoje. Zapłaciłem mu za nie i sam on złożył wiązkę w śpichrzu. Drzewo zdało mi się surowe; teraz widzę że pochodzi z wpana lasu; natychmiast je odeszłem...

— Na co masz odsyłać, xiężę, co mi po tych drewnkach? oddaj mi jeżeli możesz moje jesiony, moje dęby; niech żyją, niech rosną jak dawniej; o! wtedy ucałuję cię serdecznie...

— Niemyśl już o tém; ofiaruj tę stratę Bogu, który ją stokrotnie wynagrodzi i który już nastęrczył wpanu zręczność zrobienia dobrego uczynku.

— Dobrze, dobrze — ale cyt! oto idzie mój złodziej; dam mu dobrą lekcyą.

— Co myślisz czynić mój panie, spytał xiądz.

— Naprzód schowam się i złowię go na uczynku.

— A wszakęś przebaczył?

— Nic mu nie złego zrobię, ale go tak nastraszę, że popamięta na całe życie.

— Muszę naganić zamiar wpana; zamiast wwozić biedaka w pokuszenie i stawić nań sidła, powinienbyś, mój panie, uprzedzić zły jego postępek.

— Ja wiem co robię. Waszmość xiężę, idź sobie; widzisz żem z gniewu ochłonął i że nie myślę karać złodzieja, idź proszę do Launay i czekaj mię tam na śniadanie; będę za kwadrans.

— Uczynię co chcesz, panie de Moranges, i pochwalam wpana zamiar; zresztą nauka będzie skuteczniejszą, gdy się z winowajcą sam na sam znajdziesz.

— Patrz tylko abyś przedemną stanął w Launay; za przybyciem opowiem szczegóły spotkania.

Ta rozmowa wymieniona została półgłosem, tak iż nie doszła do uszu Bénarda, który skradał się pomiędzy krzakami, ostrożnie uchylając gałęzie; mimo to każdy krok jego zdradzany był szelestem liści i gałęzi które się łamały pod kutem trzewikami. P. de Moranges nie widząc zgadł zbliżanie się jego po lekliwych krokach, podobnych do przesuwania się gadziny. Pleban upewniony o dobrém usposobieniu P. de Moranges, nie chciał być przeszkodą do nauki moralnej, na którą Bénard zasłużył i wkrótce się znalazł na skraju lasu, gdzie zapomniął się herboryzując i szukając roślin lekarskich.

P. de Moranges, zupełnie ukojony słowami Plebana, nie

myślał już o wymierzaniu kary za kradzież popełnioną s pobudek nędzy i rozpacz; ciekawy był jednak przekonać się własnymi oczami, jak dalece złodziej zasługiwał na przebaczenie; zaczął się więc za skalą Hugona Kapeta; jego piaskowy szlafrok w kwiaty nie odbijał od kamienia i otaczających gałęzi. Czekał w milczeniu, patrząc całemi oczami i słuchając natężonem uchem. Nakoniec ukazał się Bénard. Był to wysoki i krzepki chłop, szpetnej i odrażającej twarzy; ale ścisleszy rozbior ftzyonomii odkrywał więcej ogłupienia niż złości w bujnych, osowiłych jego oczach, w szerokim płaskim licu, w ziejącej gębie, uzbrojonej ostremi, naksztalt kłów dzika, zębami. Jego gęste, kudłate włosy, długa broda, ohydne nieochędostwo, odzienie w łachmanach, wszystko to w osobach które go poraz pierwszy widziały, wzbudzało więcej bojaźni niż litości; on też sam unikał spotkania z mieszkańcami wsi Longpont i Św. Genowefy, jakby wstydząc się swego ubóstwa, i żył w próżnowaniu, zamknięty w nędznej chałupie z żoną i dwójgiem małych dzieci, lub błakając się po lasach, gdzie, jak mówiono, bawił się tajemnym polowaniem. Pleban był jedynym człowiekiem, w którym Bénard miał zaufanie, bo s plebanii nie wypędzano go jak z innych domów, gdzie psy nawet nań się srożyły; ale nauki x. Jornand były tejsze chwili zapomniane, a jałmużna którą dawał służyła tylko do podsycania złych nałogów i próżniactwa tego człowieka, jakby wyjętego s pod prawa, który jednak umiał czuć wdzięczność dla swego dobroczyńcy.

Bénard pokilkakroć zatrzymywał się dla upewnienia, że ani psów ani leśników nie spotka; potem przyczołgał się na czworakach do grubego jesionu, w którego pniu już tkwiła głęboko zapuszczona piła i kończył robotę s taką zręcznością że zgrzyt narzędzia można było wiaść za krzyk sojki, lub skrzypiące odgłosy które wydaje dzieciół, suwając dziobem po korze. Coraz przyspieszając ruch piły, nakoniec całkiem się w tej pracy zapomniął.

To widowisko zuchwałej kradzieży, dopełnianej w obec samego P. de Moranges przeraziło go tak, iż jakiś czas zostawał w osłupieniu, po którym nastąpił przystęp wściekłości; schwyił pistolet który wziął był s sobą, ale nie odłożył kurka i przypomniawszy sobie ślub przebaczenia, wymożony przez plebana, postanowił gniew swój hamować. Wszakże, nie mógł dłużej słyszeć skrzygu narzędzia które mu piłowało duszę; porwał się nagle, pobiegł do Bénarda, i schwycawszy go styłu, wyciągnął z gestwiny na przesmyk nazwany «zborném miejscem.» Złodziej tym nagłym napaćem zmieszany, żadnego nie czynił oporu i nie miał nawet czasu wydobyć piły uwięzłej w drzewie; wydał tylko krzyk żałosny, złożył ręce i ugiął kolana, które pod nim drżały; twarz jego wyrażała głupią bojaźń, ta jednak po chwili przeszła w grubiańską bezczelność. (d. c. p.)